

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINTAIN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РК XXXII. 4. 265. Джерси Ситі, Н. Дж., середа, 12 листопада, 1924. VOL. XXXII. No. 265. Jersey City, N. J., Wednesday, November 12, 1924. THREE CENTS

Позивають у суд про обмеження морських зброюжень.

ВАШИНГТОН, 11. листопада. — Один громадянин півав у суд секретаря (міністра) флоту вибачера за те, що видав приказ розібрати та затопити військовий корабель „Вашингтон“, як се приказу міжнародний договір про обмеження морських зброюжень.

Федеральний суд визначив уже переслухання на садиному п'ятихню. На йому має зявитися представник міністерства флоту та доказати, що договір, на основі якого вийшов приказ затопити „Вашингтон“, е згідний з конституцією Америки.

НЕЗВИЧАЙНЕ ОЖИВЛЕННЯ ТОРГОВЛІ АКЦІЯМИ.
НЮ ЙОРК, 11. листопада. — Від самих просто виборів торгова акція незвичайно оживилася. Богато акцій підійшли в ціні до небувалої се висоти. Торговці працюють днями і ночами. Се незвичайне оживлення вкрасі всяко оцінують. Одні вважають за нього оживлення е промісі, одні побоюються, що по йому наступить криза.

ЗБІЛЬШЕННЯ ЧИСЛА РОЗВОДІВ.
ВАШИНГТОН, 11. листопада. — Федеральне бюро статистики населення обчислює, що в минулому році розводи зростає скоре, як зростає число подружж. В порівнянні з роком 1922. число подружж у 1923. зросло о 8 процент, а число розводів за той самий час о 11 процентів. Число подружж зменшилося в одному стейті Небрасі.

ДЕПОРТУЮТЬ АПАТОРОВ „АЙ ДАБЛО — ДАБЛО“.
СІТЕЛ, ВАШИНГТОН, 10. листопада. — Шериф повіту Скегита зібрав коло 225 людей, яких він назвав агітаторами Промислових Робітників Світа, спускав їх на тягаровий автомобіль та під збройною сторожею вивізав їх до граничної повіту. Він каже, що вони не давали перейти робітникам, які не годилися з їх страйком.

ЩО ЗРОБИТИ З ВІДШКОДОВАННЯМ ЗА ВБИТІЯ КОНСУЛЯ
ВАШИНГТОН, 11. листопада. — Американський уряд радить тепер над питанням, як зупинити гроші, які перський уряд заплатити Америці титулом відшкодування за шкоди, понучені з вбиттям і похоронами американського консуля Імбрі, що погіб у перській столиці Тегерані, вбитий товою. Американський уряд виставив рахунок на 110.000 доларів. Дехто радить, щоб ці гроші зужито на стипендії для перських студентів в Заучених Державах.

СМЕРТЬ „КОРОЛЯ ПИВА“ В ШИКАГО.
ШИКАГО, ІЛІНОІС, 11. листопада. — Трох зброюжених людей напало нині на Дайона Обаніона, котрий держав тут склад з цвтами, але на ділі займався „бутегерством“ та вважав загалом „королем пива“, і шістьма вистрілами вбили його на місці. Напачки описав вибгана на вулиці, всім наготове авто та втекли. Поліція шуква за справниками. Вона догадується, що основою вбивства було пачковання напичків. І вона побоюється, що на одному „королі“ не скінчиться.

ПОЖАРИ ЛІСІВ ПОГАШЕНІ.
ОБЛАНИ, НЮ ЙОРК, 10. листопада. — Пожари лісів в піничні стейті Ню Джерсі, в стейті Ню Йорку, та Коннекті, які розгалилися були до небувалої сили, вже всі або погашені або взяті в карби. Уряд сподіється, що до кінця сього тижня не буде з них сили.

АМЕРИКАНСЬКІ КАТОЛИКИ ПРОТИ ЗЛУКИ ЦЕРКВИ І ДЕРЖАВИ.
СТ. ЛУІС, МЕСУРЕ, 10. листопада. — Римо-католицький єпископ з Гелени, в стейті Монтана, говорив до католицького жіноцтва, зібраного на річну конвенцію своєї організації, проповідь про злуку держави і церкви.

Єпископ заявив, що американські католики протиявлять такий злуку. Злука може бути добре лише там, де край складається виключно з католиців, а не в Америці, де католики становлять лише частину населення. В такім краю вони не повинні на свою свободу віроповідати.

ВИСЛАВЛЕННЯ ТАТИН.
НЮ ЙОРК, 10. листопада. — Проміщенне 13-літнього Ернеста Шера, за пошукування котрого звинувачили навіть атракс, уже виславлено. Хлопчина погіб від кулі свого ровесника, коли його дружина випадково припадоку, як хлопці повоювали на вулиці. Хлопці збоялися страшного наслідку своєї остероти та сковали його. Коля, однак, обречаний, що тамне, на нічо не здається, він заради виявляти цілу трагедію.

ЗНОВА ПОДСМЕН ПОСТРІДНО НЕВИННУ ЛЮДИНУ.
НЮ ЙОРК, 11. листопада. — Коло 7-ої години вечером хтос постріляв в черво-Алоїата Тірі, як він спішив до залізничного двірця, щоб похати домів на передмісто. Двох прохжих побачивши удавшего раненого, забрали його в авті до шпиталю. Ранений не знав, хто міг його постріляти. Він не має ніякого ворога в світі. Повідомлена про випадок поліція стала робити слідство, і переконала, що один з полісменів стріляв два рази до двох мужичок, що стояли неподалік скелю золотника. Його кулі видно попали в живіт невинному чоловікови. Поліція задержала свого полісмена для дальших допитів.

СУДНИЙ ДЕНЬ І КОМУНІСТИ

Найбільше жидівське, свято „Судний День“ (День примирення), використали жидівські комуністи у Варшаві для агітативних комуністичних митингів. Вони видали спеціальні листівки, яку масово кольтортували по місті перед усім біля синагог.

НАПАД НА „КРЕСАХ“

Дня 8. 10. напало на 14 осіб на двір Айсмонта в Малих Мрешенях (на Волині). Вбили служницю забрали 12 тис. золотих порізали інвентар і спалили стрити сина. В погоні заволоно одного з них.

ПІД ОХОРОНОЮ ВІСЬКА.

На основі рішення польської ради міністрів нові „кресові“ генерал губернатори мали муть постійну військову аситу, яку вживатимуть в міру... потреби. Віськівка асита буде заложена з відповідної кількості військових відділів, приділених з подинних корпусів дотичного Д. О. К. Сі відділи будуть повні підлягати воеводі.

УТЕЧА ЗАСУДЖЕНИХ.

Польські часописи доносять, що засуджені в недавню львівську процесі комуністи Грінберг і Верфель, які по зложенню кавші відповідали з вільної столи втекли зі Львова а може й з Польщі.

НАПАД НА СИНАГОГУ У ВАРШАВІ.

Підчас святкування Судного дня у варшавській синагозі придулиці брудновийші напади на синагогу варшавські ученики і повбили шибі, при чому по ранили кілька Жидів.

ПОЖЕЖА В РОСПІСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ БІБЛІОТЕЦІ.

Московська „Правда“ повідомляє, що пожежа знищила на дві частини пачку поверса Национального Бібліотек в Москві. При гашенні пожежі по-калічилися кілька огнеників.

ПЕДАГОГІЧНІ КУРСИ НА УКРАЇНІ.

З 128 педагогічних курсів в 1922 р. і 72 в 1923 р. на цей рік лишилося всього 60 курсів. Число професорів на тих курсах майже не змішилося проти попередного року і вносить 856 осіб, натомість значноменилося число слухачів на 9.395, проти 11.000 в попередньому році. Серед професорів педагогічних курсів е 532 Українці і 324 Росіяни та инші. Серед слухачів минулого року було Українців 75 процент. Процент слухачів Росій зменшився з 13 процент в минулому році на 5 процент в бжачному. По соціальному становішу 58 процент слухачів курсів становлять селяне.

На робфаках (робітничих факультетах) е 830 учнів, з того Українці е 460 процент, Росіяни — 14 процент, Жидів — 34 пр. Члени Комуністичної Партії (б) України серед учнів становлять 21 проц., члени КСМ — 41 пр.

ТЕРИТОРІАЛЬНІ ЗМІНИ В ДОНБАСІ.

На підставі постанови ЦВК-ту СРСР, з вересня с. р. до Південно-Східної області прилучено частини і Шахтинської і Таганрозської округ, що входили в склад донецької губернії, а саме: з Шахтинської округи передаються райони: Шхати Вулицький, Володимирський, Усть Білокватинський, Ленінський, Глубокийський, Олександрівський, та Сорочинський райони. Зі складу Таганрозської округи передаються райони: Федорівський, Миколаївський, Матієво-Курганський, Советський частини Катеринської, Голодаївської та Амвросієвської округи. Для фактичної реалізації і прийому цих територій утворено паритетну комісію.

ДОВКОЛА ВБИВСТВА ПРОФ. МАТВІЯСА.

Польський Консулят у Кошичах комунікує, що в Ужгороді арештовано Микиту Дмитро (?), Степана Фрая (?), і Володимира Сорочетя (?), які призналися до вбивства проф. Матвіяса в Перемішлі. Арештовані в найбільших днів будуть відставлені до границь Польщі.

ДОТЕПЕРІШНІ РЕЗУЛЬТАТИ УКРАЇНІЗАЦІЇ ЦЕНТРАЛЬНИХ ДЕРЖАВНИХ УСТАНОВ.

Харківські „Вісти“ з дня 26. IX. подають, що на засіданні президія ЦКК. був заслуханий доклад комісії по перевіряні українізації в державних установах. Установлено, що з 1749 співробітників і службовців Наркоматів (міністерств), ВУЦКВ Раднаркому, Української Економі Раді і Держплану українську мову знають всього 777 осіб або 43 пр.

Українізація дозволяється провадитися не по всіх Наркоматах в достаточній мірі інтензивно. Наприклад в Наркомздоров'я переписка на українській мові становить лише один прі! Найбільші наслідки досягнуто в Наркомістії, де апарат українізовано на 80 пр. Пересію апарат Наркоматів українізовано на 47 процент.

Президія Ц. К. К. постановила провадити термін роботи на українізації до 1. січня 1925 року, запропонувавши установам використати цей час на вивчення службовцями української мови. Запропоновано Наркомівні видати для цього відповідну літературу і мати догляд за літературою для вивчення мови.

На установах накладається обовязок не обмежуватися курсами, але звернути увагу на придбання літератури і підручників на українській мові для співробітників. Там де е співробітників, які вже вивчили українську мову, треба негайно приступити до переходу на українську мову в доповідстві, не чекаючи на повну українізацію установ.

По 1. січня 1925 року ЦКК. пропонує порушити питання про зміну службовців, які не знають української мови, такмі, що знають.

Переведення в життя українізації покладається на відповідальних робітників установ. Культурно соціальна інспекція має перевіряти, як переводиться українізація.

В КОЖДІ УКРАЇНСЬКІ ХАТИ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА“.

Британський прем'єр Болдвін про свою будучу політику.

ЛОНДОН, 10. листопада. — Новий прем'єр Великої Британії Стенлі Болдвін виволося нині першу помірочу політичну промову на прийнятті в Гладгола.

У своїй промові він сказав, що консервативний кабінет стоїть на збереженні мирових договорів. Також заявив за планом Доса і хвалив лондонську угоду авлітнів з Німеччиною, яка на його думку буде корисна для Німеччини.

Болдвін висловив теж з фразом про політику французького прем'єра Еррота у зносинах з Англією і значачи, що буде його в сій політиці підпирати.

Вкінці заявив за домашньою консервативною політикою, додаючи, що в справах британської імперії буде відбудувати конференції доміняльних представників.

ВИБОРЧА АГІТАЦІЯ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 10. листопада. — Виборча агітація в Німеччині розгорілася уже на добре. Важку ролу у виборах можуть відіграти жінчини, котрі декуди мають більшість, як наприклад в Саксонії.

В Німеччині вибори пропорціональні. Одного посла вибирає 77.000 головів.

(Вибори в Німеччині ще не відбулися. Одна депеша помилково подавала, що вибори 7. с. м.)

ВИБОРИ В ЮГОСЛАВІИ.

БІЛГОРОД, столиця Сербії, 10. листопада. — Сербський король розпустив сесію Парламенту і назначив нові вибори на 8-го лютого, 1925.

ТОКІО, столиця Японії, 10. листопада. — Др. Шігеру Кусаса Кусаса заявив нині, що він винайшов новий лік на тиф.

ПОВСТАЇ В ЕСПАЇИ.

ПАРИЖ, 9. листопада. — З Франції перейшло до Еспаїні кількасот зброюжених повстанців, котрих вислав туди тайний еспанський революційний комітет до боротьби проти диктатури Пріма де Рівєри.

В тутешніх поліформованих кругах говорять, що метою повстанців е також повалення королівської влади в Еспаїні, а установлення республіканського порядку, однак провідники еспанського республіканського руху кажут, що з повстанськими бандами не мають і не хотять мати нічого спільного.

СПРАВА ВСЕУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ЦЕНТРА.

БУКАРЕШТ, столиця Румунії, 20. жовтня. — Тутешні українські пресоє бюро повідомляють, що друга конференція української еміграції в Румунії постановила організувати Іншітутну групу, котрої доручено виробити проект статута асеукраїнського національного центра і доповідати до делегатського з'їзду всіх земель України для його утворення.

В Іншітутну групу однокласно обрані: Проф. К. Макеєвич, С. Дельяль та І. Гаврилюк. Кандидатами до них обрано: Дмитра Геродота та В. Треке.

СТРАЙК МАЄ ТЕЖ ПОЛІТИЧНЕ ЗНАЧИННЕ.

ВІДЕНЬ, 10. листопада. — Австрійський залізничний страйк, який вже тривав четвертий день, має також політичне значинне.

Австрійське правительство не може підбавити платні залізничним робітникам, не переступивши принисв пламу Ліги Народів, який стремить до привернення нормальних фінансових відносин в Австрі.

Ся підписана, кажут австрійські урядовці, зломива би теперішній бюджет Австрії, а колиб його раз зломано, то був би початок і дальших зломань, а тоді нема надії на фінансове удороження Австрії.

Такого стану хотять тутешні всеніації, котрі агітують за злукою Австрії з Німеччиною.

ЗАЙНЬЕ ХОЧЕ ЗАПОРУК.

ВІДЕНЬ, 10. листопада. — Уступивший канцлер Австрії др. Гінах Зайнль заявив, що не прийняв напово канцлерства, якщо політичні партії в парламенті не дадут йому запоруку, що не будуть набувати перевіряні фінансової відбудови республіки.

Інакше він ставляє правительство опозніл.

ПОВСТАНЦІ ЗЛОУМІ.

МАДРИД, столиця Іспанії, 10. листопада. — Еспанський адал зловина повстанців, які перешли до Еспаїні з Франції. Се полегнені і двох провідників розстріляно.

БУНТ У ВІНСКУ.

МАДРИД, 10. листопада. — Серед війська в Барселоні вбунтувалися влада послала війско з других міст на зловачення бунту.

Кажуть, що король Альфонс XIII усуне диктатора Пріма де Рівєру, щоб успокоїти населення, яке невдоволене з його диктатури.

ГАРБАЛЬДІ ПРОТИ МУССОЛІНІ.

РІМ, 10. листопада. — Генерал Пенніно Гарібальді оголосив маніфест проти прем'єра і вождя фашистів Муссоліні, і визвав Муссоліні на поединок.

КАЛЕНДАРНІ ЗМІНИ В РОСІИ.

Президія центральної езекутивної совєтської влади рішила, щоб день смерті Леніна, що припадає на 21. січня буде звичайним робучим днем. Ся переміня е у звязі (до нового календаря) з 9. січня 1905 року, коли робітничі збунувалися під проводом Гаюва. Нове слово буде в день 11. липня В той день проголошено конституцію совєтської федерації.

1894-1924

Ювілейна Кампанія

ЄДНАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО НАШОГО СОЮЗУ

МУЖИКИ, ЖЕНЩИНИ, ХЛОПЦІ, ДІВЧАТ І ДІТЯ ВІД 1-ГО РОКУ ДО 65-ТИ РІК

НА ОБЗЯЧЕННЯ ВІД \$100 ДО \$2000 ПРИЙМАЄТЬСЯ БЕЗ ВСТУПНОЇ ОБРАТИ

\$1,175,000.00

ОДЕН МІЛІОН СТО СІМДЕСЯТ П'ЯТЬ ТИСЯЧ ДОЛАРІВ КАПІТАЛУ.

НАЙПЕВНИША І НАЙКОРША ВИПЛАТА ЗАПОМОГ НА СЛУЧАЙ ТЯЖКОЇ НЕДУГІ, КАЛІЦТВА АБО СМЕРТІ

Приєднуйте Нових Членів!

